

Shree Nisargadatta Samadhi Charitable Trust, Mumbai

श्री निसर्गदत्त समाधी चॅरिटेबल ट्रस्ट, मुंबई द्वारा प्रकाशित त्रैमासिक

NISARGAVANI

निसर्गवाणी **નિર્સર્ગવાણી** **निसर्गवाणी**

वर्ष २ रे अंक : ३ रा (जानेवारी ते मार्च २०२६)

Year 2nd Issue 3rd (January - March 2026)

ZERO EVERYTHING IS NOTHING

श्री सद्गुरु रणजित महाराज

दिसणारे जग खरे मानल्यामुळेच मन तुमच्यावर राज्य करते,
जगत म्हणजे जे गेलेले आहे. म्हणजे जे नाहीच ते! तुम्ही काही तरी
होऊनच कर्म करता, स्वतःला काहीच मानले नाही तर!!
तेच अज्ञान अख्ख्या जगाला टेकू आहे... मनाचा!!

Editor

Dr. Dheeraj Sarvadnya +91 9881314214

Vijaya Nazre +91 9403707936

Smita Thorat +91 8698863395 Tushar Naik +91 8369105437

Cover Design: Bharatbhai Shimpi, Jalgaon

Layout: Zen Publications with inputs from Nisargavaani team

www.nisargdattasamadhi.in

eMail. nisargadattasamadhitrust2025@gmail.com

Appeal for Articles

As any journal depends on articles from potential writers, we appeal all of you to send in articles to us. Self-Knowledge is beyond all religions, caste and creed. Remembering this aspect Nisargavaani will contain wide range of topics not only related to the Self-Knowledge expounded by Shri Nisargadatta Maharaj specifically but also Self-Knowledge teachings of various saints, experiences related to the practice of their methods, biographies, teachings, experiences related to the practice of methods taught by other spiritual masters, teachings and stories from religions other than Hinduism, interpretations of sacred texts and verses, spiritual travel and insights, poetry and of course feedback from our worthy readers. We firmly believe that Spirituality is in itself has a wide and diverse covering aspects.

Suggestions

As a guideline, we request that as far as possible articles should be short (say around 750 words), medium (around 1500 words) or in longer format (around 2300 words).

Please send in your contributions through e-mail to
nisargavaani240125@gmail.com

ಸಂಪಾದಕೋಯ

ಶ್ರೀ ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜ್ ಮತ್ತು ಜಿಡ್ಡು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ

ಶತಮಾನಗಳ ಭಾರತೀಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಾಹ್ಯ ನಡವಳಿಗೆ, ಲೌಕಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ದೇವರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ಸತ್ಯದ ನೇರ ಅನುಭವವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ತಾಣಗಳಿವೆ. 20 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೆಸರುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜ್ ಮತ್ತು ಜಿಡ್ಡು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ.

ಒಬ್ಬರು ಮುಂಬೈನ ಸಣ್ಣ ಬಿಡಿ ಅಂಗಡಿಯ ಮಾಲೀಕರು, ಮೊದಲ ನೋಟಕ್ಕೆ ಬಹುತೇಕ ಬಾಕಲ್‌ನಂತೆ ಕಾಣುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಸರಳ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಜಾಗತಿಕ ನಾಗರಿಕರು! ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಭಾಷೆ, ಸಂದರ್ಭ, ಬಾಹ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಅನುಭವಗಳಿವೆ! ಆದರೆ ಜ್ಞಾನದ ಕೇಂದ್ರವು ಒಂದೇ - ಆತ್ಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಮುಸುಕಿನಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗುವುದು. ಅವರ ಬೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಮ್ಯತೆಯು ಪದಗಳ ಹೋಲಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ

ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಆ ಸಾಮ್ಯತೆ ಅನುಭವದ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಅನುಭವವು “ಅಹಂರಹಿತ ವೀಕ್ಷಣೆ” ಮತ್ತು “ರೂಪದ ತಕ್ಷಣದ ಅರಿವು” ಆಗಿದೆ. ಸತ್ಯವು ಯಾವುದೇ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ತಾತ್ವಿಕ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ವಿಷಯವಲ್ಲ, ಆದರೆ ನೇರವಾದ ವೀಕ್ಷಣೆಯ ಒಂದು ರೂಪವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಾವು ಎರಡರ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಅವರ ಭಾಷೆ, ತಾತ್ವಿಕ ನಿರ್ದೇಶನ, ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಎಳೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಹೋಲಿಕೆಯು ಬಾಹ್ಯ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದದ್ದಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಅವರ ಬೋಧನೆಯ ಆತ್ಮದ ಸ್ವರ, ತಕ್ಷಣದ, ಅನುಭವದ ಮನವಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿದೆ.

ಜೆ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜರ ಬೋಧನೆಗಳ ನಡುವಿನ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಹೋಲಿಕೆಯೆಂದರೆ, ಇಬ್ಬರೂ ಸತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಆಲೋಚನಾ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿರುವ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಜೆ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ “ನಿಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ನೀವು ಏನು ಕಲಿಯುವಿರಿ? ‘ನಾನು’ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ನಂತರ ತಿಳಿಯಿರಿ.” ಇವೆರಡರ ನಡುವಿನ ಒಂದು ಸಾಮ್ಯತೆ ಏನೆಂದರೆ ಅವರು ಶಿಷ್ಯ, ಭಕ್ತ, ಓದುಗನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಡಿ. ನೀವೇ ನೋಡಿ. ಅನುಭವ. ನೀವೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸಂಯೋಜಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಸರ್ಗವಾದಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಮಾನಿಸ್ಟ್ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ಅವರಿಗೆ ವೇದಾಂತದ ಭಾಷೆ ಇದೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ವೇದಾಂತವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೂ, ಅವರ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ವೇದಾಂತದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿವೆ. ನಿಸರ್ಗದತ್ತನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: “ನೀನೇ ಸಂಪೂರ್ಣ.” ಆದ್ದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ಕೇಂದ್ರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ.” ಭಾಷೆ ಬೇರೆ, ಆದರೆ

ಅನುಭವದ ಬಿಂದು ಒಂದೇ... ರೂಪದ ಅಖಂಡ ಅರಿವು.

ಇವೆರಡೂ ವೀಕ್ಷಣೆಯ ಒಂದೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ವೀಕ್ಷಕ ಇಲ್ಲದೆ ಗಮನಿಸಿ.” ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: “ನಾನು’ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಇರಿ.” ಅವಲೋಕನವು ಎರಡಕ್ಕೂ ಮುಕ್ತಿಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ಅವಲೋಕನದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲ, ಆಯ್ಕೆಯಿಲ್ಲ, ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲ. ಇದು ಬೇಷರತ್ತಾದ - ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಷೆಯು ಅದೇ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತದೆ: ಮನಸ್ಸಿನ ಚಲನೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದರಿಂದ ‘ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ’ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಅರಿವು ಉಳಿದಿದೆ.

ಜ್ಞಾನದ ನಿರಾಕರಣೆ ಮತ್ತು ನೇರ ಅನುಭವದ ಒತ್ತಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನ, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಎಲ್ಲವೂ ಮಾನಸಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಇಬ್ಬರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಾರವು. ಜ್ಞಾನವು ಸ್ಮೃತಿಯ ಸಂಗಮವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ‘ಜೀವಂತ’ವಲ್ಲ ಎಂದು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಸರ್ಗದತ್ತನು ಮಾತು ಸತ್ಯವಲ್ಲ: ಪದವು ದೋಣಿ, ಸತ್ಯವು ಚಂದ್ರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪದಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಇಬ್ಬರೂ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಕಟದ ಮೂಲ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ಪರಿಹಾರವಿದೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ದುಃಖದ ಮೂಲವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ - ಆಸೆ, ವೈಫಲ್ಯ, ಹೋಲಿಕೆ, ಭಯ, ಸ್ಮರಣೆ, ಸ್ವಯಂ-ಚಿತ್ರಣ. ನಿಸರ್ಗದತ್ತನು ದುಃಖದ ಮೂಲವು ಅಹಂಕಾರ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಯಂ-ಬೇರ್ಪಡುವಿಕೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಚಿತ್ರಗಳು ಆಳವಾದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮುಖವಾಗುತ್ತವೆ: ‘ಸ್ವಯಂ’ ಮತ್ತು ‘ವಿಶ್ವ’ ನಡುವಿನ ವಿಭಜನೆಯ ಕಲ್ಪನೆ. ಅದು ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಅರಿವಾದಾಗ ದುಃಖವು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಇದು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರಲ್ಲಿರುವ ‘ಆಯ್ಕೆಯಿಲ್ಲದ ಅರಿವು’ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಿಸರ್ಗದತ್ತದಲ್ಲಿ ‘ಸ್ವಯಂ ಶಾಶ್ವತ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ’ದ ಕಲ್ಪನೆ ಇದೆ. ಎರಡರ ಗುರಿಯೂ ಒಂದೇ- ಮುರಿಯದ, ಅಚಲ, ಆಯ್ಕೆಯಿಲ್ಲದ, ಪ್ರಶಾಂತ, ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಉಪಸ್ಥಿತಿ.

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು 'ಸ್ವಸೆಫ್' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಪ್ರೇಮವನ್ನು 'ಸರ್ವತ್ರ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 'ನಾನು' ಇಲ್ಲ, ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಯವಿಲ್ಲ, ಪ್ರೀತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಬ್ಬರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಉದ್ವೇಗವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಸರ್ಗದತ್ತನು ಪ್ರಯತ್ನವು ಅಹಂಕಾರದ ಚಲನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಅರಿವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಬ್ಬರೂ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ; ಇದು ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದ ವೀಕ್ಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶಿಷ್ಯ ಮತ್ತು ಗುರುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ, ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ - ಅವನು 'ಬಾಧ್ಯತೆ'ಯಿಲ್ಲ. ನಿಸರ್ಗದತ್ತನು ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುವಿನ ಮಾತನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಾರದು, ಆದರೆ ಅವನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವೆರಡೂ ಆಲೋಚನಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಈ ಮಹಾನ್ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಜೀವನದ ಸರಳತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಅತ್ಯಂತ ಸರಳವಾಗಿ ಬದುಕಿದರು- ಕೀರ್ತಿಯ ಹಂಬಲವಾಗಲೀ, ಭಕ್ತರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಾಗಲೀ, ಮತ್ತಾಡಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಲೀ ಆಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಮಹಾತ್ಮರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಬಲವಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಅವರ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಳವಾದ ಪದವೂ ನಿಗೂಢತೆಯಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಮಾನವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇವೆರಡೂ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಅವರ ಬೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ ಭಾಷೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು, ವಿಧಾನಗಳ ಬಿರುಕು ಇದೆ, ಆದರೆ ಅವರ ಅನುಭವದ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬೆಳಕು ಇದೆ.

ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ನಾವು ಅವರ ಬೋಧನೆಯ ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮರುಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ. ಅಂದರೆ ಸತ್ಯವು ನೇರ, ತಕ್ಷಣ. ಅಹಂ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆ. ವೀಕ್ಷಣೆ ವಿಮೋಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರೀತಿ ಎಂದರೆ 'ನಾನು' ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ಇರುವಿಕೆ ಸತ್ಯದ ಬಾಗಿಲು. ಗುರು

ಔಚಿತ್ಯವು; ಅದು ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆಲೋಚನೆಯ ಗೊಂದಲವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ 'ನೋಡುವುದು'. ಭಯದ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ. ಸತ್ಯವು ಯಾವುದೇ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಲ್ಲ. ವಿಮೋಚನೆಯು ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲ್ಲ; ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದ ಅರಿವು ಅರಳುವ ಕೃಪೆ.

ಇವರಿಬ್ಬರ ಬೋಧನೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಅದ್ವೈತವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರ ಅನುಭವ ಒಂದೇ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಂಧನದಿಂದ ಮಾನವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ವಿಮೋಚನೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ವಂತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಶುಭಾಶಯಗಳು!!

ಕವರ್ ವಿನಾಸ: ಭಾರತಭಾಯಿ ಶಿಂಪಿ, ಜಲಗಾಂವ್

ಇಂಚಿಗಿರಿ ಪಂಥದ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ಮಹಾರಾಜರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜರ ಪರಮ ಗುರುಬಂಧು ಸದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ರಂಜಿತ್ ಮಹಾರಾಜರ ಜನ್ಮದಿನವನ್ನು ಜನವರಿ 4 ರಂದು ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು. ನಿಸರ್ಗವಾಣಿ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಈ ಮಹಾನ್ ಸಂತನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು! ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, 2026 ರ ಹೊಸ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿರುವ ಈ 3 ನೇ ನಿಸರ್ಗವಾಣಿ ತ್ರೈಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಗುರು ಭಕ್ತ ಪರಮ ಮಿತ್ರ ಶ್ರೀ ಭಾರತ ಶಿಂಪಿ ಅವರು ಶ್ರೀ ರಂಜಿತ್ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಗೌರವಾರ್ಥವಾಗಿ ಸುಂದರವಾದ ಮುಖಪುಟವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಸಮಾಧಿ ಚೆರಿಟೇಬಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್

Nisargavaani

ನಿಸರ್ಗವಾಣಿ

ನಿಸರ್ಗವಾಣಿ

ನಿಸರ್ಗವಾಣಿ

YEAR 2 ISSUE NO. 3

JANUARY - MARCH 2026

ರೂಪಗಳು

ಪೂಜ್ಯ ಸಂತ ಶ್ರೀ ರಂಜಿತ್ ಮಹಾರಾಜ್

(ಶ್ರೀಹಂಸರಾಜಸ್ವಾಮಿಯವರು ರಚಿಸಿದಾರೆ) ಪೂರ್ವಾರಂಭ-ಗಾಥಾ

ಅತೀಂದ್ರಿಯ

ಮಾನವ ಕರ್ತವ್ಯ

ಶ್ರೀ ದಾಸಬೋಧದಲಿ ಸಖ್ಯ ಭಕ್ತಿ

ಒಳ ಬಣ್ಣ

ಪೂಜ್‌ಯ ಸಂತ ಶ್ವರೋ ರಂಜುತ ಮಹಾರಾಜ್

ನಾಥ ಸಂಪ್ರದಾಯ' ಶತಮಾನಗಳ-ಹಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಸುಮಾರು 12 ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಇದು ಅದ್ವೈತ ಬೋಧನೆಗಳ ವಿವಿಧ ಶಾಖೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಂತರು ಮತ್ತು ಋಷಿಗಳ ಬಲವಾದ ಗುರು-ಶಿಷ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮೂಲಕ ಇಂದಿಗೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಷ್ಟು ಸುಸಂಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ನಿಂಬರಗಿ ಅಲಿಯಾಸ್ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಮಹಾರಾಜರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ "ನಿಂಬರಗಿ ಪಂಥ" ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. 1857 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ನಿಂಬರಗಿ ಪಂಥವು ಭಾರತ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿವಿಧ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಇಂದಿಗೂ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಸಂತ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರರ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಪ್ರಕಾರ "ಅತ ವಿಶ್ವತೇ ದೇವೋ", ನಾಥ ಪಂಥದ ತಳಹದಿಯು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿದ್ದೇವರು ಎಂಬ ತರ್ಕಬದ್ಧ ತತ್ವವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸ್ವೀಕೃತ ತತ್ವವು ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ವೃತ್ತಿ, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸಿನ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿರಬೇಕು.

ಸದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ನಿಂಬರಗಿ ಮಹಾರಾಜರ ಮಹಾನಿರ್ವಾಣದ ನಂತರ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಉಮ್ಡಿಯ ಶ್ರೀ ಭೌಸಾಹೇಬ ಮಹಾರಾಜರು ಇಂಚಗೇರಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಭೌಸಾಹೇಬ ಮಹಾರಾಜರ ಮಹಾನಿರ್ವಾಣದ ನಂತರ, ಸದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಭೌಸಾಹೇಬ ಮಹಾರಾಜರಿಂದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಅನೇಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಸಂತರು ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಸದ್ಗುರು

ಶ್ರೀ ಅಂಬುರಾವ್ ಮಹಾರಾಜ್, ಸದ್ಗುರು ಪ್ರೊ.ಗುರುದೇವ ರಾಂಭೌ ರಾನಡೆ, ಸದ್ಗುರು ಶಿವಲಿಂಗವಕ್ಕ, ಸದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ಮಹಾರಾಜ್, ಸದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಗಿರಿಮಲೇಶ್ವರ ಮಹಾರಾಜ್, ಸದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಚಿಮ್ಮದ್ ಮಹಾರಾಜ್, ಸದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಕೊಟ್ಟೀಸ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಹೆಸರುಗಳಿವೆ.

ಸದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ದೀರ್ಘ ತಪಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡರು. ವಿಹಂಗ (ಪಕ್ಷಿ) ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಿಪಿಲಿಕಾ (ಇರುವೆ) ಮಾರ್ಗದ ನಡುವೆ, ವಿಹಂಗ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ, ಏಕೆಂದರೆ ಗುರುಗಳು ನೀಡಿದ ಮಂತ್ರ-ದೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಅವರ ನಿಯಮಿತ ಗಂಟೆಯ ಪಠಣವು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ತಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಚಿತ ಸಮಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ಮಹಾರಾಜರು ನಿಂಬರಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಶಿಸ್ತಿನ ಪ್ರಕಾರ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಆದರೆ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುವಾಗ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟರು.

1936ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರಮಹಾರಾಜರಮಹಾನಿರ್ವಾಣದ ನಂತರ, ಅವರ ಅನೇಕ ಶಿಷ್ಯರು ಜ್ಞಾನದ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜರು, ಶ್ರೀ ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಶ್ರೀ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಮಹಾರಾಜರು, ಶ್ರೀ ರಂಜಿತ್ ಮಹಾರಾಜ್, ಶ್ರೀ ಗಣಪತರಾವ್ ಕಣ್ಣೂರು ಮಹಾರಾಜ್, ಶ್ರೀ ವಿಲಾಸಾನಂದ ಮಹಾರಾಜ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನೇಕ ಸಂತರು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮೋಪದೇಶದ ಮೂಲಕ ದೇಶ ಮತ್ತು ಹೊರನಾಡಿನ ಹಲವಾರು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದ ಕೀಲಿಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದರು.

ಜನವರಿ 4 ರಂದು ಶ್ರೀ ರಂಜಿತ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಅವರ 112 ನೇ ಜನ್ಮದಿನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ನಾನು ಈ ಲೇಖನದ ಮೂಲಕ ಓದುಗರಿಗೆ ಅವರ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

1924 ರಲ್ಲಿ, ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀ ರಂಜಿತ್ ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾದರು. ಗುಜರಾತಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಶ್ರೀ ರಂಜಿತ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಅವರು ಗುಜರಾತಿ ಜೊತೆಗೆ ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮುಂಬೈಕರ್‌ನ ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು ಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದರೂ, ಅವರು ಸುಮಾರು ಆರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ನಿಷ್ಕಾಂತ 'ಅನ್ವೇಷಕ'ರಾಗಿದ್ದರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅವರು ಇಂಚಿಗಿರಿ ಪಂಥದ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಗುರುಪಾದ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ (ಗುರು) ಹರಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರೊಂದಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದ ಶ್ರೀ ರಂಜಿತ್ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಲು ವಿನಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನೆನಪಿದೆ. ಮತ್ತು ಗುರುಬಂಧುವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವಾಗ, ರಂಜಿತ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಸಣ್ಣ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕೆಲವು ಪ್ರವಚನಗಳನ್ನು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಳಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಸದುಗುರು ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜರ ಪ್ರವಚನಗಳನ್ನು ಓದಲು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ರಂಜಿತ್ ಮಹಾರಾಜರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸರಳತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಭಾವವು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಗುರು ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು. ಅವರ ಎರಡನೇ ಗುರುಬಂಧು ಶ್ರೀ ಭೈನಾಥ ಮಹಾರಾಜರ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಇದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅವರ ಅನುಕರಣೀಯ ಸರಳತೆಗಾಗಿ ನಾನು ಈ ಮಹಾನ್ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಸಂತನಿಗೆ ನನ್ನ ಗೌರವ ಮತ್ತು ನಮ್ರ ನಮನಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಂಜಿತ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ವಲ್ಪ 'ಗುಜರಾತಿ-ಮಿಶ್ರ-ಮರಾಠಿ' ಉಚ್ಚಾರಣೆಯನ್ನು ಸ್ವಯಂ-ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಸರಳವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮಾತುಗಳು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿದವು. ಈ ಇಬ್ಬರು

ಸದ್ಗುರುಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ, ಶ್ರೀ ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜರು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಗುಜರಾತಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಶ್ರೀ ರಂಜಿತ್ ಮಹಾರಾಜರು ಮರಾಠಿಯನ್ನು ಅಷ್ಟು ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜರ ಹೊರತಾಗಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಆಂಗ್ಲ ಪದಗಳು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಇಂಟರ್ಪ್ರಿಟರ್ನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ರಂಜಿತ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರೊಂದಿಗೆ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ “I AM ದಟ್” ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ನಂತರ, ಶ್ರೀ ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜರು ವಿದೇಶಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಅನೇಕ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು, ಅದು ಎಂದಿಗೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ರಂಜಿತ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಅವರು ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಜರ್ಮನಿ, ಸ್ಪೇನ್ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಯುರೋಪಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪ್ರವಚನ ನೀಡಿರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಓದುಗರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ರಂಜಿತ್ ಮಹಾರಾಜ್ : (ಧರ್ಮೋಪದೇಶ: 18/4/2000-ಹನುಮಾನ್ ಜಯಂತಿ/ ದಹಿಸರ್ ಮಠ ಸಮಾಧಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾ ಸಮಾರಂಭ, ಮುಂಬೈ)

ಇಂದು ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜರ ಸಮಾಧಿ ದಿನ ಮತ್ತು ಅವರ ಜನ್ಮ ಶತಮಾನೋತ್ಸವವೂ ಇಂದು!! ಆದರೆ ಇಂದು!! ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಸಮಾಧಿ (ನಿರ್ವಾಣ) ಭ್ರಮೆಗಳು. ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಗುರುಬೋಧ ಅಗತ್ಯ. “ನಾನು ಮಾಂಸವಲ್ಲ”... ಗುರುಗಳು ಏನು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ?...ಮನಸ್ಸು ಅಗತ್ಯ. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಡಿ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿ. ಒಳ್ಳೆಯ ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟ ಆಲೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವುದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ವಭಾವ. ಮನಸ್ಸು ಶುದ್ಧವಾದಾಗ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗುತ್ತದೆ. ‘ನಾನು

ಆತ್ಮ'... ನಿಮಗೆ ಈ ಜ್ಞಾನ ಗೊತ್ತು. ಗುರುವಿಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಿಲ್ಲ.

ಗುರುಗಳು ಹೇಗಿದ್ದಾರೆ? ಅಹಂ ಇಲ್ಲ! ಮೊದಲ ಮಾಸ್ಪರ್! ಅದು ಇಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅದು ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು (ಗುರು) ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಹೇರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪೌರಾಣಿಕ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಸದ್ಗುರುಗಳು ಯಾರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ?..ಮದುವೆ ಎಂದರೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು...ದೇವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದು!! ದೇವರನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅದೃಷ್ಟದ ಸಂಕೇತ. (ಬೆಳಗಿನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾ.. ಸದ್ಗುರುಗಳು ಹೋ..ಫಲೇ ಭಾಗ್ಯ ನನ್ನ ಭೇಟಿ!!

ನೀವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅಜ್ಞಾನವು ಗುರುವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮಾತ್ರ ನೀವು ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಯೋಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಜ್ಞಾನ ಎಂದರೆ ತಿಳಿಯುವುದು, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅವನು ಅದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದರ ಅರಿವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಘೃಷ್ಟಾನ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸೊಳ್ಳೆ...ಅದಕ್ಕೂ ಜ್ಞಾನವಿದೆ...ಕಚ್ಚುವುದು ಹೇಗೆ!! ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತಾರೆ. ಇರುವುದು ಒಂದೇ, ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ!!... ಎನ್ನುತ್ತದೆ ವೇದಗಳು. ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕೊಂಬುಗಳಿವೆಯೇ? ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ! ಕೆಲವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ!! ಪರಮಾರ್ಥ (ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಭ್ಯಾಸ) ಮಾಡಲು ಏನು ಬೇಕು? ಸಂತರ ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ... ದೇಹವು ಪಂಚಭೂತಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ನಾನು 6 ನೇ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ !! ಆರನೆಯವರನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವವರನ್ನು ಸಂತ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನವೂ ಸುಳ್ಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸಮರ್ಥ. ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದೇ ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವಭಾವ! ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನ. ಒಬ್ಬ ಸಹೋದರನಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ಅವನು

“ಅವನು ನನ್ನ ಗಂಡ” ಎಂದು ಹೇಳುವವನು. ಸಂತರು ಏನು ಹೇಳಿದರು? ರಹಸ್ಯ ಜ್ಞಾನವು ಜನರಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಅನುಕೂಲ, ನಾವು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಂತಿಮ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ. “ನಾನು ಜ್ಞಾನದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ” ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅವಳು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ, “ಅವಳು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ!” ಓಹ್! ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರತಿಮೆ! ಅವಳು ಜಗತ್ತನ್ನು ಆಳುತ್ತಾಳೆ !! ಸಂತರು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ನೀನು ಜ್ಞಾನದ ತಂದೆ. ಜ್ಞಾನವು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನವು ಸುಳ್ಳು.

2000 ರಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಹಾನಿರ್ವಾಣದ ನಂತರ, ಸದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ರಂಜಿತ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರು ವಾಲ್ಮೀಕೀಶ್ವರದ ಬಂಗಂಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವರ ಸಮಾಧಿ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅವರ 25ನೇ ಪುಣ್ಯತಿಥಿಯನ್ನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.

– ಅನಿಲ್ ಚುಬೆ,
ಧಾಣೆ

9819214661

“ದೇವರು ಯಾರು ಮತ್ತು ಅವನು ಹೇಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ?”
ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಜ್ಞಾನವು ದೇವರೇ! ದೇವರೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುವ ಅದೃಶ್ಯ ಶಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ನೀವೇ ಎಂಬ ಜ್ಞಾನ. ಜ್ಞಾನವೇ ದೇವರು. ದೇವರು ನಮ್ಮ ರೂಪ...ಸ್ವಯಂ.

- ಶ್ರೀ ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜರು

(ಶ್ರೀಹಂಸರಾಜಸ್ವಾಮಿಯವರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ)

ಪೂರ್ವಾರಂಭ-ಗಾಥಾ

ಮೇಲಿನ ಪಠ್ಯದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಇಲ್ಲಿದೆ:

ಗ್ರಂಥದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ

- ಮೂಲ ರಚನೆ: 'ಪೂರ್ವಾರಂಭ' ಎಂಬುದು ಸಮರ್ಥ ರಾಮದಾಸ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಲಘು ಕಾವ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ಹಂಸರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಟೀಕೆ: ಶ್ರೀ ಹಂಸರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಈ ಮೂಲ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇಲೆ ಮರಾಠಿ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.
- ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವ: ಈ ಟೀಕೆಯು 19 ನೇ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವಾರಂಭದ ಮರಾಠವಾಡದ ಗದ್ಯ ಲೇಖನದ ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಮೂನೆಯಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರಕಟಣೆ: ಕೇವಲ ಗದ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದು ಬಹಳ ಕಾಲ ಅಪ್ರಕಟಿತವಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಡಾ. ಗ. ವಾ. ಕರಂದೀಕರ್ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು.

ಗ್ರಂಥದ ಹೆಸರು: 'ಪೂರ್ವಾರಂಭ-ಗಾಥಾ'

- ಹಂಸರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸ್ವತಃ ಈ ಗದ್ಯ ಟೀಕೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಸರನ್ನು ನೀಡಿಲ್ಲ.
- ಆದರೆ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರು ಬರೆದ 'ಹಂಸಪದ್ಧತಿ' ಎಂಬ ಚರಿತ್ರ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ "ಪೂರ್ವಾರಂಭ ಜೋ ಸಮರ್ಥಕೃತ| ತ್ಯಾವರಿ ಗಾಥಾ ವಿಸ್ತಾರಲಾ"

ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

- ಈ ಉಲ್ಲೇಖದಿಂದಾಗಿ 'ಹಂಸಮಂಡಲ'ವು ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ 'ಪೂರ್ವಾರಂಭ-ಗಾಥಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ರೂಢಿಸಿದೆ. 'ಗಾಥಾ' ಎಂಬ ಪದವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಬಳಕೆಯಾದರೂ, ಅದರ ಮೂಲ ಅರ್ಥ 'ಗ್ರಂಥ' ಎಂದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಗದ್ಯ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೂ ಅದು ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥದ ಆಶಯ ಮತ್ತು ಜೋಡಣೆ

- **ಸಂವಾದ ಪದ್ಧತಿ:** ಮೂಲ ಪುಸ್ತಕವು ಕೇವಲ 60 ಓವಿಗಳನ್ನು (ಪದ್ಯಗಳನ್ನು) ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದು 'ಗುರು-ಶಿಷ್ಯ ಸಂವಾದ' ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವೇದಾಂತದ ಗಹನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಮಂಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.
- **ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ:** ಈ ಸಂವಾದದ ಮೂಲಕ 'ಕೋಹಮ್' (ನಾನು ಯಾರು?) ಎಂಬ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಷ್ಯನು 'ಸೋಹಮ್' (ನಾನೇ ಅವನು) ಎಂಬ ಜ್ಞಾನದ ಅರಿವಿನವರೆಗೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ವಿಭಾಗಗಳು:** ಹಂಸರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ:

- **ಓವಿ 1 ರಿಂದ 15:** ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಭಾಗ, ಸದ್ಗುರುಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯನ ಅರ್ಹತೆ.
- **ಓವಿ 16:** 'ನಾನು ಯಾರು?' ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಶಿಷ್ಯನು ತನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಉಪದೇಶ.
- **ಓವಿ 17 ರಿಂದ 37:** ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪದ ವಿವೇಚನೆ ಮತ್ತು ವಿವರ್ತವಾದದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ.
- **ಓವಿ 43 ರಿಂದ 56:** ಆತ್ಮನ ಅನ್ವಯ-ವ್ಯತಿರೇಕ ಪದ್ಧತಿಯ ವರ್ಣನೆ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸದ ಕ್ರಮ.
- **ಅಂತಿಮ ಭಾಗ:** ಮೋಕ್ಷಕ್ಕಾಗಿ ಕೇವಲ ಶಬ್ದಜ್ಞಾನ ಸಾಕಾಗದು, ಸದ್ಗುರುಗಳ ಕೃಪೆಯೇ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪುಮುಖಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವ್ ಅವರು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ: “ಶಾನ್ಯಾನೇ ಹೇ ಪ್ರಕರಣ ಖರೋಖರಚ ವಾಚೂ ನಯೇ. ತ್ಯಾಲಾ ವೇಡ ಲಾಗಾವಯಾಚೆ” (ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಈ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಓದಬಾರದು, ಓದಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯುವುದು). ತಾವು ಮರಣದವರೆಗೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸುವವರು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಸಹವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಗದ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಓವಿಗಳ ಅರ್ಥದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕಿದ್ದರೆ ಕೇಳಬಹುದು.

ದೇವರನ್ನು ನೋಡುವುದೆಂದರೆ ನೀವೇ ದೇವರಾಗುವುದು.

ಅವನು ಒಬ್ಬನೇ. ನಾವು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ ದೇವರನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ನಾವು ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತೇವೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ? ದೇವರನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ನೋಡಲು ನೀವು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ, ನಾವು ದೇವರನ್ನು ಏಕೆ ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ? ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ದೇವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಆದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ದೇವರು ಯಾರೆಂದು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಿ.

– ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀ ರಮಣ ಮಹರ್ಷಿ

ಅತೋಂದ್‌ರಾಯ

ಅಗಮ್ಯ ಮತ್ತು ಚಂಚಲ: ಮನಸ್ಸು ಒಂದು ಅಗಮ್ಯ ಗುಹೆಯಂತಿದೆ, ಯಾರ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟ. ಅದು ಒಂದು ತುಂಟ ಮಗುವಿನಂತೆ ಇತ್ತಿಂದ ಅತ್ತ ಓಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವುದು ಕಷ್ಟಕರ.

• **ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಕ್ತಿ:** ಮನಸ್ಸು ಅತ್ಯಂತ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಮೇಲೂ ಸವಾರಿ ಮಾಡಬಲ್ಲದು. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗಿಂತ ಮನಸ್ಸು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದೆ.

• **ವ್ಯಾಕರಣದ ವಿಶೇಷತೆ:** 'ಮನ' ಎಂಬ ಪದದ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದ 'ಮನಸ್' (Manas) ಎಂಬುದಾಗಿದ್ದು, ಅದು ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದು ವಿಶೇಷ.

• **ಬಂಧನ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣ:** ಆದಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಮತ್ತು ಋಷಿಮುನಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಮನುಷ್ಯನ ಬಂಧನ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಮತ್ತು ಸಂತರ ವಿಚಾರಗಳು (ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಮತ್ತು ಸಂತರ ವಿಚಾರಗಳು)

• **ಭಗವದ್ಗೀತೆ:** ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾದರೂ, ವೈರಾಗ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಭಗವಂತನ ವಿಭೂತಿಯಾಗಿದೆ.

• **ಸಮರ್ಥ ರಾಮದಾಸ ಸ್ವಾಮಿಗಳು:** ಸಮರ್ಥ ರಾಮದಾಸರು 'ಮನಾಚಿ ಶ್ಲೋಕ' (Manache Shlok) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಮೂಲಕ ಮನಸ್ಸಿಗೆ

ಅದ್ಭುತವಾದ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನವು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೇರುತ್ತದೆ.

• **ಇತರ ಸಂತರು:** ಸಂತ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರ, ತುಕಾರಾಂ, ನಾಮದೇವ ಮತ್ತು ಏಕನಾಥರಂತಹ ಸಂತರು ಮನಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ ನಡೆಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. **ಸಮರ್ಥರ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ (ಸಮರ್ಥರ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ)**

ಲೇಖಕರು ಸಮರ್ಥರ 11ನೇ ಶ್ಲೋಕದ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ:

• **ಸುಖದ ಹುಡುಕಾಟ:** ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸುಖಿಯಾಗಿರುವವರು ಯಾರು? ಎಂದು ನೀನೇ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಹುಡುಕು ಎಂದು ಸಮರ್ಥರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಅದರಂತೆ ನಡೆಯುವ ವಿಚಾರಿ ಮನುಷ್ಯನೇ ನಿಜವಾದ ಸುಖಿ.

• **ಕರ್ಮದ ಸಿದ್ಧಾಂತ:** ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ಅಥವಾ ಹಿಂದಿನ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವಾಗಿ (ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮ) ಇಂದು ಸುಖ-ದುಃಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

• **ಆತ್ಮಾವಲೋಕನ:** ದೂರು ನೀಡುವ ಬದಲು, ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಕರ್ಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆತ್ಮಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಸುಖದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಜೀವನದ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕು.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, ಲೇಖಕರು ಕೇವಲ ಭೌತಿಕ ಸುಖಗಳ ಬೆನ್ನತ್ತದೆ, ದೇವರು ನೀಡಿದ ಈ ಸುಂದರ ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನೋಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಈಶ್ವರನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು ಬಳಸಬೇಕು ಎಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಲೇಖನದ ಯಾವುದಾದರೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಗದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ.

**ನೋಡಲಾದ ದಸೌತಾವೇಜಿನ ಆಧಾರದ
ಮೇಲೆ, ಮಾನವನ ಪರಮ ಕರ್ತವ್ಯ
ಮತ್ತು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದ ಹಾದಿಯನ್ನು
ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವ್ಯವರಿಸಲಾಗಿದೆ:**

ಮಾನವನ ಪರಮ ಕರ್ತವ್ಯ: ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ

ದಸೌತಾವೇಜಿನ ಪ್ರಕಾರ, ಮಾನವನ ಪರಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು. ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ಮಗಳು ನಿರರ್ಥಕ ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯತ್ವ, ಮುಮುಕ್ಷುತ್ವ ಮತ್ತು ಮಹಾಪುರುಷರ ಸಹವಾಸ ಈ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳು ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಲಭ. ಈ ಮೂರನ್ನೂ ಪಡೆದೂ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಜೀವನಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ. ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅಖಂಡ ಸಮಾಧಾನ, ಪರಿಪೂರ್ಣ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಅವಿರತ ಆನಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪ

ಪರಮಾತ್ಮನು ನಿನ್ನಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ನೀನೇ ಆಗಿದ್ದೀಯೆ ಎಂದು ಸಮರ್ಥ ರಾಮದಾಸ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪರಮಾತ್ಮನ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

- **ಅತರ್ಕ ಮತ್ತು ಅನಂತ:** ಆತನು ನಿರ್ಗುಣ, ನಿರಾಕಾರ, ನಿತ್ಯ ನಿರಂತರ ಮತ್ತು ಅನಂತವಾಗಿದ್ದಾನೆ.

- **ಪರಿಪೂರ್ಣ:** ಆತನು ದೇಶ, ಕಾಲ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದವನು (ಪರಿಚ್ಛೇದ ರಹಿತ), ಅಖಂಡ ಮತ್ತು ಅದ್ವಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
- **ಅನುಪಮೇಯ:** ಆತ್ಮವನ್ನು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಆಕಾಶ ಎಂದರೆ ಶೂನ್ಯ ಅಥವಾ ಪೊಳ್ಳು ಎಂದರ್ಥ. ಆದರೆ ಆತ್ಮವು ಶೂನ್ಯವಲ್ಲ, ಅದು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
- **ಅವಿಕಾರಿ:** ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಜನ್ಮವಿಲ್ಲ, ಮರಣವಿಲ್ಲ, ಬರುವುದು ಅಥವಾ ಹೋಗುವುದು ಇಲ್ಲ; ಆತನಿಗೆ ಬಂಧನ ಅಥವಾ ಮೋಕ್ಷ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಆತ್ಮಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ

ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಎರಡು ರೀತಿಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ:

1. **ಪರಂಪರಾ ಸಾಧನ (ಪಿಪಿಲಿಕಾ ಮಾರ್ಗ):** ಇದು ಇರುವೆಗಳ ವೇಗದಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ನಿಧಾನಗತಿಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವು ಬೇಗನೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.
2. **ಪುತ್ರಕ್ಷ ಸಾಧನ (ವಿಹಂಗಮ ಮಾರ್ಗ):** ಇದು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಯು ಜಿಗಿಯುವಂತೆ ಅತಿ ವೇಗವಾದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಹಂತಗಳಿವೆ:

- ಶ್ರವಣ
- ಮನನ
- ನಿಜಧ್ಯಾಸ
- ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ (ಇದು ಸಾಧ್ಯ ಅಥವಾ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ)

ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದಲ್ಲಿನ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರ

- **ಅಡೆತಡೆ:** ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 'ಹುಡುಕುವವನು' (ಜೀವ ಭಾವ, ಅಹಂಕಾರ, ಅಜ್ಞಾನ) ತಾನು ಬೇರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಆತ್ಮವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಆತ್ಮವು

‘ತ್ರಿಪುಟಿ ರಹಿತ’ವಾಗಿದೆ (ತಿಳಿಯುವವನು, ತಿಳಿಯುವ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವ ವಸ್ತು ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲ).

- ಪರಿಹಾರ - ಆತ್ಮನಿವೇದನ ಭಕ್ತಿ: ದೇವರಿಗಿಂತ ತಾನು ಬೇರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯದೆ (ವಿಭಕ್ತನಾಗದೆ) ಒಂದಾಗುವುದೇ ‘ಆತ್ಮನಿವೇದನ ಭಕ್ತಿ’. ಇದು ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮತ್ತು ನಿರ್ಗುಣ ಭಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.
- ಸದ್ಗುರುಗಳ ಮಹತ್ವ: ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠ ಸದ್ಗುರುಗಳಿಗೆ ಶರಣಾಗಿ ಅವರ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಆಲಿಸುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಮೋಕ್ಷ ಸಾಧ್ಯ.

ಫಲಶ್ರುತಿ: ಆತ್ಮನಿವೇದನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಾಯೋಜ್ಯ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ, ಇದು ಶಾಶ್ವತವಾದುದು. ಇದರ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನು ಜನ್ಮ-ಮೃತ್ಯುವಿನ ಚಕ್ರದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ‘ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ರೂಪ’ (ಪರಬ್ರಹ್ಮ) ಆಗುತ್ತಾನೆ.

ಈ ದಸ್ತಾವೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾದ ‘ವಿಹಂಗಮ ಮಾರ್ಗ’ ಅಥವಾ ‘ಆತ್ಮನಿವೇದನ ಭಕ್ತಿ’ಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಬಯಸುವಿರಾ?

ದೇವರು ಯಾರು ಮತ್ತು ಅವನು ಹೇಗಿರುತ್ತಾನೆ?”
ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಜ್ಞಾನವು ಸ್ವತಃ ದೇವರೇ!
ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೇವರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವ ಅದೃಶ್ಯ
ಶಕ್ತಿಯು ಜ್ಞಾನವೇ ಆಗಿದೆ. ಜ್ಞಾನವೇ ದೇವರು. ದೇವರು ನಮ್ಮ
ರೂಪ... ಸ್ವಯಂ.
— ಶ್ರೀ ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜ್

ಶ್ವರೋ ದಾಸಬೋಧದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥ
ರಾಮದಾಸ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ವೌವರಾಸೌರುವ
‘ಸಖಿಯ ಭಕ್ತ’ ಕುರೂತಾದ ಲೀಖನದ ಸಾರಾಂಶ
ಇಲ್ಲದಿ: ಸಮರ್ಥ ರಾಮದಾಸರು ತಮ್‌ಮ
‘ದಾಸಬೋಧ’ ಗ್‌ರಂಥದ 4ನೇ ದಶಕದ 8ನೇ
ಸಮಾಸದಲ್ಲಿ ನವವೌಧ ಭಕ್ತಗಳಲ್ಲಿ
ಒಂದಾದ ‘ಸಖಿಯ ಭಕ್ತ’ಯನ್‌ನು ಅತ್ಯಂತ
ಸುಂದರವಾಗ್ಲಿ ವೌವರಾಸೌದ್‌ದಾರಿ.

- ವ್ಯಾಖ್ಯೆ: ಭಗವಂತನನ್ನು ತನ್ನ ಆಪ್ತ ಮಿತ್ರ (ಸಖಿ) ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅವನ ಮೇಲೆ ಅಪಾರ ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆ ಇಡುವುದೇ ಸಖ್ಯ ಭಕ್ತಿ.
- ಆತ್ಮೀಯತೆ: ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಅತ್ಯಂತ ಹತ್ತಿರದ ಗೆಲೆಯನಿಗೆ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಗುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಭಕ್ತನು ದೇವರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕು.
- ಅದ್ವೈತ ಭಾವ: ನದಿಯು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಭಕ್ತನು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ ಮತ್ತು ಭಗವಂತನ ನಡುವೆ ಯಾವುದೇ ಭೇದವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಖ್ಯ ಭಕ್ತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಸಂಪೂರ್ಣ ಶರಣಾಗತಿ: ತನ್ನ ತನು, ಮನ, ಧನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ಭಗವಂತನಿಗಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುವ ಸಿದ್ಧತೆ ಇರಬೇಕು.
- ವಿಕಾರಗಳ ತ್ಯಾಗ: ಸಖ್ಯ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಅಹಂಕಾರ ಮತ್ತು ದೇಹ ಸುಖದ ಮೇಲಿನ ಆಸೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

- **ನಿಶ್ಚಲವಾದನಿಷ್ಠೆ:** ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯದಿದ್ದರೂ ದೇವರ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆ ಸಡಿಲವಾಗಬಾರದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರು ಚಾತಕ ಪಕ್ಷಿ (ಮಳೆಗಾಗಿ ಕಾಯುವ) ಮತ್ತು ಚಕೋರ ಪಕ್ಷಿಯ (ಚಂದ್ರನ ಬೆಳಕಿಗಾಗಿ ಕಾಯುವ) ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.
- **ಸದ್ಗುರು ಸಖ್ಯೆ:** ಭಗವಂತನ ಮೇಲೆ ಇರುವಂತೆಯೇ ಸದ್ಗುರುಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಅಚಲವಾದ ವಿಶ್ವಾಸವಿರಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ಗುರು ಮತ್ತು ದೇವರು ಒಬ್ಬರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಖ್ಯೆ ಭಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಉದಾಹರಣೆಗಳು:

ಲೇಖಕಿ ಡಾ. ರಸಿಕಾ ಅವರು ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಸಖ್ಯೆ ಭಕ್ತಿಯ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ:

ಸಂಬಂಧ ಉದಾಹರಣೆ
ಮಿತ್ರಭಾವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ-ಅರ್ಜುನ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ-ಸುದಾಮ, ಶ್ರೀರಾಮ-
ಸುಗ್ರೀವ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಾಮ-ಕೇವಟ.
ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಭಾವ ಯಶೋದಾ ಮಾತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.
ಮಧುರ ಭಾವ ಮೀರಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.
ದಾಸ್ಯ-ಸಖ್ಯೆ ಶ್ರೀರಾಮ ಮತ್ತು ಮಾರುತಿ (ಹನುಮಂತ).
ಭಕ್ತಿಭಾವ ಸಮರ್ಥ ರಾಮದಾಸರು-ಕಲ್ಯಾಣಿ ಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು
ಜನಾಬಾಯಿ-ವಿಠ್ಠಲ.

ಸಖ್ಯೆ ಭಕ್ತಿಯ ಫಲ

ಯಾವಾಗ ಭಕ್ತನು ಅನನ್ಯ ಭಾವದಿಂದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತಾನೋ, ಆಗ ಭಗವಂತನು ಭಕ್ತನ ರಕ್ಷಕನಾಗುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅವನ ಎಲ್ಲ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಸಮರ್ಥರ ಪ್ರಕಾರ, ಪ್ರಪಂಚದ ಮಿಕ್ಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಕೂಡಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಭಗವಂತ ಮತ್ತು ಸದ್ಗುರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಎಂದಿಗೂ ಭಕ್ತನನ್ನು ಕೈಬಿಡದ ನಿಜವಾದ ಸಖ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಖ್ಯೆ ಭಕ್ತಿಯ ಆಚರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೃಷ್ಣ-ಅರ್ಜುನನ ಸ್ನೇಹ) ನೀವು ಮತ್ತಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಬಯಸುವಿರಾ?

ಅಧ್ಯಯನ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ನೀವು ಪ್ರತಿದಿನ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಕುಳಿತು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು, ಆದರೆ ನೀವು ಅವುಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ಮುಂದೆ ಸಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.. !!!

— ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ

ಒಳ ಬಣ್ಣ

ಅನಿಲ್ ಚುಬಿ ಅವರು ಬರೆದ 'ಅಂತರಂಗಾತಿಲ್ ಶ್ರೀರಂಗ್' (ಅಂತರಾಳದ ಶ್ರೀರಂಗ) ಎಂಬ ಲೇಖನದ ಸಾರಾಂಶ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಲೇಖನವು ಸಮರ್ಥ ರಾಮದಾಸ ಸ್ವಾಮಿಗಳ 'ಆತ್ಮರಾಮ' ಗ್ರಂಥ ಮತ್ತು ಸಂತ ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜರ ಬೋಧನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ:

೧. ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದ ಮಹತ್ವ

- **ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪದದ ಅರ್ಥ:** 'ಅಧ್ಯಾತ್ಮ' ಎಂಬ ಪದದಲ್ಲಿ 'ಆಧಿ ಆತ್ಮ' (ಮೊದಲು ಆತ್ಮ) ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಅಡಗಿದೆ, ಅಂದರೆ ಯಾವುದನ್ನೇ ಕಲಿಯುವ ಮೊದಲು 'ನಾನು ಯಾರು' ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ.
- **ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥ:** ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಕೇವಲ ಗ್ರಂಥ ಪಠಣ, ದೇವತಾ ಪೂಜೆ, ಭಜನೆ ಅಥವಾ ಯೋಗಾಸನಗಳು ನಿರರ್ಥಕ ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥ ರಾಮದಾಸರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.
- **ನಿಜವಾದ 'ನಾನು' ಯಾರು?:** ಜನರು ಸಾವಿನ ನಂತರ 'ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗಲಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಬದುಕಿರುವಾಗ ಆತ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

೨. ಸಮರ್ಥ ರಾಮದಾಸ ಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು 'ಆತ್ಮರಾಮ' ಗ್ರಂಥ

- **ಗ್ರಂಥದ ವಿಶೇಷತೆ:** ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯ ಶ್ರೀ ಗೊಂದವಲೇಕರ್

ಮಹಾರಾಜರ ಪ್ರಕಾರ, ಸಮರ್ಥರ 'ಹೃದಯ'ವು ಅವರ 'ಆತ್ಮರಾಮ' ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ.

- **ಬರೆಯುವ ಉದ್ದೇಶ:** 'ದಾಸಬೋಧ' ಓದಿದ ನಂತರವೂ ಅನೇಕರ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ (ಸ್ವಭಾವ) ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ 'ದೇಹವೇ ನಾನು' ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಈ ಸಣ್ಣ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಸಾಧನೆ:** 'ಶ್ರವಣ' (ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು) ಮತ್ತು 'ಮನನ' (ಚಿಂತನೆ) ಇವೇ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧನೆಗಳ ಸಾರ ಎಂದು ಸಮರ್ಥರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೩. ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ: ವೃತ್ತ, ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿವೃತ್ತ

ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜರು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ:

- **ವೃತ್ತ (ಬ್ರಹ್ಮ):** 'ನಾನಿದ್ದೇನೆ' ಎಂಬ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ವೃತ್ತ, ಇದು ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.
- **ವೃತ್ತಿ (ಮನಸ್ಸು/ಮಾಯೆ):** ಮನಸ್ಸಿನ ಚಂಚಲತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಿಚಾರಗಳೇ ವೃತ್ತಿ; ಇದು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.
- **ನಿವೃತ್ತ (ಪರಬ್ರಹ್ಮ):** ಯಾವುದೇ ಸಾಕ್ಷಿಭಾವವಿಲ್ಲದ, ಶಾಂತವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ನಿವೃತ್ತ ಅಥವಾ ಪರಬ್ರಹ್ಮ.

೪. ಮಾಯೆಯ ಸ್ವರೂಪ

- **ಮಾಯೆ ಎಂದರೆ ಏನು?:** ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಇರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುವುದೇ ಮಾಯೆ. ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಮಹಾರಾಜರು ಇದನ್ನು 'ಭ್ರಮೆ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಮೊದಲು ಮರುಳು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಂತರ ವಂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮುಕ್ತಿಯ ಹಾದಿ:** ಮಾಯೆಯಿಂದ ಹೊರಬರಲು 'ವಿವೇಕ'ದ

ಅಗತ್ಯವಿದೆ; ದೇಹವು ನಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪವಲ್ಲ ಎಂದು ಮನಗಂಡಾಗ
ಎಲ್ಲಾ ಬಂಧನಗಳು ಕಳಚುತ್ತವೆ.

೫. ಅಂತಿಮ ಹಂತ: ಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನ

- **ಸಹಜಾವಸ್ಥೆ:** ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವಾದ ನಂತರ ಸಾಧಕನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ
ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಿರ್ಗುಣನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.
- **ಭೇದವಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿ:** ಜ್ಞಾನಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ತನ್ನದೇ ಸ್ವರೂಪ
ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷ ಅಥವಾ ಮತ್ಸರಕ್ಕೆ
ಜಾಗವಿರುವುದಿಲ್ಲ.
- **ಜನ್ಮದ ಸಾರ್ಥಕತೆ:** 'ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನೀನು' ಎಂಬ ಅನುಭವವಾದಾಗ
ಮಾತ್ರ ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಮಾಯೆ' ಅಥವಾ 'ವೃತ್ತಿ') ನೀವು
ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿಯಲು ಬಯಸುವಿರಾ?

ಏಕಾಂತತೆ ಸುಂದರ. ಏಕಾಂತತೆ ಎಂದರೆ ಒಂಟಿಯಾಗಿರುವುದು
ಎಂದಲ್ಲ. ಅದರರ್ಥ ಮನಸ್ಸು ಬಾಹ್ಯ ದೃಶ್ಯಗಳಿಂದ
ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕಲುಷಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

— ಜೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ

“सद्गुरू वचनावर अचळ, अढळ विश्वास ठेवा. त्याच्याचे सर्व उघड होईल.

गुरू किंवा देव व्यक्ती नव्हे, हे एक अगोदर लक्षात ठेवा.

गुरू व्यक्तीसारखा दिसतो, पण तो व्यक्ती नव्हे, गुरू किंवा देव व्यक्तीरूप मानतात त्यांना पूर्ण समाधान मिळणार नाही.

गुरूवचनापेक्षा काहीही झालं तरी ते फार हीन दर्जाचं आहे.

मग साक्षात श्रीविष्णू, मी त्रैलोक्यनायक विष्णू आहे म्हणून जरी उभे राहिलेत तरी कस्पटास्पद आहेत. ज्याने गुरूवचन पाळले तोच संत,

तोच स्वयं आत बाहेर राबतो, गुरूवचन, संतवचन श्रेष्ठ आहे.

ज्यांनी संत वचन पाळलं, तेच संत झाले.”

-सद्गुरू श्रीनिसर्गदत्त महाराज